

Ein cyf/Our ref: JJ/PO/356/2023

Llŷr Gruffyd AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

20 Hydref 2023

Annwyl Llŷr,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 25 Medi 2023 am gyhoeddiad Prif Weinidog y DU ar 20 Medi ynghylch polisiau sero net a'i effeithiau ar ymrwymadau newid hinsawdd Cymru.

Yn fy Natganiad Llafar i'r Senedd, esboniais fod cyhoeddiad Prif Weinidog y DU yn glasddwreiddio'r polisi sero net ac yn dangos diffyg meddwl hirdymor a diffyg dealltwriaeth o gost a manteision arwain y trawsnewid. Mae'r dystiolaeth yn glir. Cynhara'n y byd y gwnawn ni weithredu, isa'n y byd y bydd cost cyrraedd sero net, a mwya'n y byd o fanteision cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd y gwelwn ni. Ar ôl y tywydd eithafol diweddar ledled y byd a'r flwyddyn dwymaf a gofnodwyd erioed, nid dyma'r amser i lasddwreiddio'n hymrwymadau hinsawdd.

Yng Nghymru, rydym wedi datgan ei bod yn argyfwng natur ac yn argyfwng hinsawdd arnom ac rydym wedi ymrwmo i ddelio â hyn trwy amrywiaeth o bolisiau a thrwy ymgysylltu a gweithredu. Ond, ni allwn wneud hyn ar ein pennau ein hunain ac rydym yn dibynnu ar eraill, gan gynnwys Llywodraeth y DU, i chwarae eu rhan. Rwyf wedi galw ar Lywodraeth y DU i gadw at ei thrywydd a'i hymrwymiad i fod yn sero net erbyn 2050. Mae angen ei gilydd ar Lywodraeth y DU a'r Llywodraethau Datganoledig i gyrraedd ein targedau uchelgeisiol ar gyfer yr hinsawdd. Wrth dderbyn newid sy'n arafu'n taith tuag at sero net, rhaid cydbwysu hynny â rhywbeth sy'n lleihau allyriadau. Fel arall, bydd gennym fynydd i'w ddringo yn y dyfodol a bydd y trawsnewid i sero net o bosib yn ddrutach ac yn fwy anghydradd.

Roedd y diffyg ymgynghori ac ymgysylltu â'r Llywodraethau Datganoledig ar gyhoeddiadau'r Prif Weinidog yn dangos gwendid y trefniadau rhynglywodraethol presennol ac nid yw Llywodraeth Cymru wedi cael cyfle eto i asesu effaith lawn y gwanhau hwn ar bolisi.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Cymru a'r Alban wedi gofyn ar y cyd i'r DU drefnu uwchgynhadledd pedair gwlad dan gadeiryddiaeth ein cynghorwyr statudol, y Pwyllgor Newid Hinsawdd annibynnol, i ystyried effeithiau cyhoeddiad Prif Weinidog y DU i wanhau polisiâu sero net ar dargedau sero net yr holl wledydd sydd wedi rhwymo'n gyfreithiol iddynt.

Rwyf hefyd wedi ysgrifennu at yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiogelu Ffynonellau Ynni a Sero Net i ofyn yn ffurfiol am ddadansoddiad o effeithiau'r newid polisi ar Gymru. Mae Llywodraeth Cymru yn dal wrthi'n ceisio deall effeithiau'r newid polisi ar feysydd datganoledig a'r meysydd a gedwir yn ôl.

Er enghraifft, er gwaethaf cyhoeddiad Prif Weinidog y DU ar 20 Medi, bydd y Mandad Cerbydau Di-allyriadau, a fydd yn sicrhau bod 80% o geir newydd a 70% o faniau newydd a werthir yn 2030 yn ddi-allyriadau, yn parhau. Er bod hyn yn beth da, mae neges Prif Weinidog y DU i ddiwydiant a'r cyhoedd yn niweidiol a bydd yn gohirio gweithredu pwysig er lles yr economi, cymdeithas a'r amgylchedd.

Datgarboneiddio tai yw un o'n heriau mwyaf. Mae llawer o'r pwerau rheoleiddio yn rhai a gedwir yn ôl, fel y Safonau Gofynnol Effeithlonrwydd Ynni, sy'n pennu lefel isaf effeithlonrwydd ynni ar gyfer eiddo domestig rhentu preifat. Ond rydym yn defnyddio'r pwerau prin sydd gennym mewn sawl ffordd. Trwy Gynllun Prydlesu Cymru a'r Rhaglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio, rydym yn sicrhau bod grantiau ar gael i wneud cartrefi yn fwy ynni-ffeithiol i ennill gradd EPC o C, a fydd yn helpu i leihau biliau i denantiaid incwm is. Yn y sector perchen-feddianwyr a'r sector rhentu preifat, bydd y Rhaglen Cartrefi Cynnes newydd yn cyflymu'r newid o foeleri nwy ac olew i ddyfeisiau amgen carbon isel.

Cyhoeddodd y Pwyllgor Newid Hinsawdd (CCC) eu [hasesiad lefel uchel](#) eu hunain o'r newidiadau ar 12 Hydref gan annog "y Llywodraeth i fod yn fwy agored wrth ddiweddarau ei dadansoddiadau pan fydd yn gwneud cyhoeddiadau mawr". Er eu bod yn cydnabod nad oes ganddyn nhw ddigon o wybodaeth i allu asesu effeithiau llawn rhai o'r mesurau polisi sy'n cael eu cynnig, daeth y CCC i'r casgliad, er bod penderfyniadau diweddar fel y gefnogaeth i ddatgarboneiddio dur ym Mhort Talbot yn gadarnhaol, bod pryderon o hyd nad yw Llywodraeth y DU ar y trywydd iawn i gyrraedd ei thargedau, gan nodi:

- Er bod 2035, sef y dyddiad newydd ar gyfer rhoi'r gorau i foeleri ffosil, o bosibl yn gydnaws â sero net, bydd eithrio 20% o aelwydydd o'r broses yn cael effaith ar allyriadau gydol y cyfnod hyd at 2050 - gan wneud sero net yn llawer anoddach i'w gyrraedd.
- Dim ond effaith uniongyrchol fach ar allyriadau'r dyfodol y bydd gohirio hyd at 2035 y dyddiad gwahardd ceir ffosil yn ei chael.

Bydd Llywodraeth Cymru yn dal i bwysu ar Lywodraeth y DU i gyhoeddi dadasoddiad o effeithiau'r newid polisi, yn enwedig ei effaith ar Gymru. Byddwn ninnau hefyd yn ceisio deall effaith y newidiadau hyn ar Gymru, hyd yn oed heb eglurhad na thystiolaeth gan Lywodraeth y DU.

Yn gywir,

Julie James AS/MS

Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change